

LA QUARESMA

Dimecres ja és Cendra "recorda't que ets de pols...", comença el temps Quaresmal, rigorós i sever, sobri de carn i abundós de dejunis i abstinències segons les formes de l'estètica cristiana tradicional, la Quaresma és un temps litúrgic de set setmanes establert com a preparació de la Pasqua.

Popularment és representada per **una vella de set comes**, feta de paper de diari, un ninot d'ampla faldilla. Cada setmana se li ha de tallar un peu, fins que no n'hi quedi cap, i llavors serà Pasqua. També és costum semblant representar-la amb un bacallà sec penjat de la cua en el sostre de les bacallaneries, el qual duu així mateix penjades, de la vora de baix, set grosses arengades.

La Quaresma es feia llarga i sofrida, plena de privacions. Només la diada de Sant Josep, el 19 de març, n'era un respir, i ofería el gust deliciós de la crema tradicional, tan llaminera.

Joseps, Joans i ases, n'hi ha per totes les cases, A cada família hi havia un Josep o altre, Pep, Jepic, Bep... A tot arreu era celebració.

Ara els noms que es posen han variat molt i queden pocs Joseps. Però la crema no creiem pas que es perdi. El dolç té garantia de supervivència. I sino, mireu els flonjos i ensucrats bunyols de Quaresma, no tingueu por que caiguin en oblit.

Quan erem al·lots les frases que més es sentien durant les set setmanes que durava la Quaresma, "Corema" en la forma col·loquial del poble, eren: posar-se cendra, fer dejuni i abstinència, tenir butlla, fer la "Corema", anar als sermons de la "Corema", prendre bitllet i sortir de la parròquia.

Posar-se cendra. El primer acte de penitència tenia lloc el primer dia de la Quaresma, és a dir el dimecres de cendra. Aquest dia s'acostumava, i ara també però no tant, a anar a l'església, a missa i posar-se cendra. Antigament quan el sacerdot posava la cendra sobre el cap dels felcs deia en llatí: pulvis est et in pulvis reverteris és a dir, pols ets i en pols tornaràs. Aquest acte litúrgic avui en dia encara es celebra i la cendra procedeix de la crema que es fa dels rams d'olivera que sobren el Diumenge de Rams de la Quaresma de l'any anterior.

Fer abstinència. Antigament l'abstinència comprenia tots els divendres de l'any. Les vigílies de Pentecòstes, l'Assumpció, Tots Sants i Nadal. Els dies de Tèmpores que són dies assenyalats propers al començament de cada estació de l'any. El dimecres de cendra i tots els dissabtes de Quaresma. L'abstinència consisteix en la privació total de menjar qualsevol casta de carn o brou de carn, i s'enten per carn tots els aliments que provenen d'animals de sang calenta.

En canvi, es permet d'emprar el saïm i el greix com a condiment. L'abstinència obligava a tots els catòlics amb ús de raó, això és, majors de set anys. Els catòlics espanyols i llatinoamericans que prenia Butl·la, tenien el privilegi de només haver de fer abstinència el dimecres de cendra i els divendres de Quaresma, però quedaven dispensats dels demés dies d'abstinència.

Aquesta butl·la fou promulgada pel Papa Gregori VII i era coneguda oficialment amb el nom de la Butl·la de la Creuada que, primerament va afectar a totes aquelles persones que havien contribuït en la lluita contra els moros ja fos amb llimosnes o amb les armes i posteriorment també en podien tenir tots aquells felcs que així ho desitjassin. N'hi havia de diferents classes i preus, segons l'estament social de la persona que la prenia. Amb el pas del temps aquests privilegis foren canviant i els darrers trenta o quaranta anys abans de la seva desaparició, els beneficis de la Butl·la anaven destinats a la reconstrucció d'esglésies, principalment. El Concili Vaticà II, va abolir definitivament aquests privilegis.

Font d'informació: <http://www.xtec.es/%7Eealtimir/quaresca.htm>;
<http://www.etnocat.org/festareus/setsanta/costums/quaresma.html>
<http://www.portula.net/1999/210/21027.html>